

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΕΤΑ ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΑΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΑΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΚΑΣΤΩΝ ΦΥΛΛΩΝ

ΤΙΜΑΤΑΙ

Ἐν Ἑλλάδι... Δρ. ν. 3.— Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ... 3.50

ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ Δεσπῶν... 15
261—Γραφεῖον ὁδ. Ἐρμού—261

Ἡ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Εἶθε λάμπων ὁ Ἥλιος νὰ χαίραται σήμερον τὴν Ἑλληνίδα γῆν, εἶθε νὰ ἐβλέπομεν ἐπανθούσαν τὴν ἐθνικὴν ἀμυγδαλὴν, εἶθε ἡ γραφίς μου νὰ μεταβάλλετο εἰς καλλικέλαδον καὶ εὐόμιον πτηγόν, καὶ νὰ ἀφίει μετὰ θυμῆος τὴν γόησάν σου καὶ εὐέλπιν φωνήν.

Ἐὐαγγελίου, Ἑλλάς, χαρὰν μεγάλαν.

Πλὴν οἶμοι, ὅπισθεν μέλαγόν νεφῶν κρυπτεται διὰ τὴν Ἑλλάδα σήμερον ὁ Ἥλιος καὶ βαρῆς χειμῶν ἐπικαθεται τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν εὐκλείας, χειμῶν ἀδρόσιας καὶ διαφθορᾶς μεταβάλλων τὸ ἄλλοτε ὄριγγον ἡμῶν ἔθνος εἰς σαρὸν πτωμάτων. Καὶ ἐπὶ τῶν πτωμάτων μόνος ὁ βῆας ἀφίει θρηνώδη καὶ βραχὴν φωνὴν καὶ κλαίει, κλαίει, κλαίει.

Ἄλλοτε κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν χρομοσύνως τὸ πυροβολὸν ἤχει, οὐχὶ ὅπως ἐν τῇ παρθένῃ τῆς σήμερον, βραδέως καὶ μεμετρομένως· διότι τότε ἀνήγγελλε τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν ἀναγέννησιν, ἐν ᾧ σήμερον εἶναι ὁ πρὸς τιμὴν πεθνεωτοῦ στρατιωτικοῦ ἐπὶ τοῦ πάφου βιπτόμενος πυροβολισμὸς. Εἶναι ἡ ἀνάμνησις τοῦ τόσον λαμπροῦ παρελθόντος καὶ ἡ ἠχώ τῆς ἀδρόσιας τοῦ παρόντος.

Θρηνώδης τοῦ ἐνασπώτο Ἱερουσίας, δὲν δὲ ἐπαναλάβω ποὺς τοσάκις ἀνυμνήθεις τὸν ἀνδρῶν τοῦ 21 ἀγῶνα. Δὲν δὲ ὑπομνήσασιν ἡρωισμόν· καὶ τὰς δυσχεστῶν γιγάντων ἐκείνων· τὸ μεγαλεῖον δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐγκωμίων· ἀρκεῖ αὐτοῦ εἶναι μόνον παρασιζόμενον ποιῆ τὰς κεφαλὰς τῶν θυμῶν καὶ κλινοῦσιν ἐκ σεβασμοῦ. Ὁ δὲ πατριωτισμὸς κατὰ τὴν εὐγενῆς δυσχεστῶν μόνον ἀναγράφουσι τὸ ὄνομα καὶ ἀνεξέτητως εἰς τὰς δέλτους τῆς ἀθαλάτου ἱστορίας.

Δὲν ψάλλω τὸ παρελθόν, διότι εἶναι χλευάζον ἡμεῖς οἱ ἐν τοῖς ἔργοις περιφρανοῦντες τὴν ἀνδρῶν ἐξείνην ἐποχὴν νὰ τὴν ἀνυμνώμεν ἐν τοῖς λόγοις.

Θὰ καθίσω ὑπὸ τὴν ἵτέαν καὶ δὲ κλαύσω τὴν νέαν

ἡμῶν δουλείαν, δουλείαν οὐχὶ ξενικῆς κατακτήσεως, ἀλλ' ἐθνικῆς καταπτώσεως.

Θὰ θρηνώσω μετὰ τῶν δούλων τῆς Ἑλλάδος τέκνων, ἀτινα μάτην ἀναμείνουσιν ἐκ τῆς ἐλευθερίας τῆς γυνίας νέαν εἰκοστὴν πέμπτην Μαρτίου ἐθνησώτειραν, νέαν 21.

Πλὴν φεῖ φροῦδαι ἐλπίδες, κενὸν ὄνειρον. Ἐκάστη ἡμέρα καθιστᾷ αὐτοῖς ἀπεχθέστερον τὸν σκληρὸν ζυγόν, ἕκαστον ἔτος τοῖς ἀφαρπάζει ἕν γλυκὺ ὄνειρον τῶν.

Μάτην στρέφουσι ἱκετευτικὸν ἔδω τὸ βλέμμα τῶν. Ψυχρότης τοῖς ἀπαντᾷ, ἐπειδὴ οἱ ἐθύντορες τῆς τύχης οὐχὶ μόνον τῆς ἐλευθερίας ἀλλὰ καὶ τῆς δούλης Ἑλλάδος δὲν προσέχουσιν εἰς αὐτοῦς.

Ἄλλα σπουδαιότερα—τὸ ἀτομικὸν συμφέρον, ἡ φιλαρχία, ὁ κομματισμὸς—τοὺς καθιστῶσιν ἀμβλύουπας καὶ ἀφαρπάζουσι τὴν προσοχὴν αὐτῶν.

Οἱ δυστυχεῖς δούλοι τείνουσι μετ' ἀγωνίας τὸ οὖς, ἵνα ἀκούσωσιν ἐνθαβρυντικὴν τινα φωνὴν, καθιστῶσαν ἥττον πικροὺς τοὺς παρόντας πόνοους, φωνὴν συμπαθείας, φωνὴν ἀδελφικῆν. Πλὴν καὶ πάλιν ἀπέλπιδες ἀποστρέφουσι μετὰ δακρύων τὴν κεφαλὴν. Αὐκούουσιν ἐκ τοῦ βήματος τῆς ἐθνικῆς βουλῆς ἀλληλομαχίας, ἀντεγκλίσεις καὶ ἐνίοτε εἰρωνικὴν ὑπὲρ αὐτῶν ὑπεράσπισιν. Τοῖς προσφέρουσι βιβλία, ἐν ᾧ αὐτοὶ ζητοῦσιν ἄρτον, τοῖς προσφέρουσι κάλαμον, ἐν ᾧ ἡ σπάθη τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ πλησιάζοντος δεινοτέρου νέου κατακτήτου ἀπειλεῖ τὴν κεφαλὴν τῶν. Καὶ εἶναι πολὺ, πᾶρα πολὺ πικρὰ ἡ εἰρωνεῖα εἰς τοὺς δυστυχούντας. Τότε αὐτοὶ κλινουσι στένοντες τὸν τράχηλον ὑπὸ τὸν ζυγόν, τότε δακρύα καταβρέχουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τότε ἀντὶ νὰ χαίρησῶσι μετ' ἀσμάτων τὴν ἐθνικὴν τῆς σήμερον ἐροτὴν ἀφίγουσι ζῶνον βαρὺν, ἐγκλείοντα ὅλον τοῦ στήθους τῶν τὸν πόνον.

Ὡ δὲ ἦτο προτιμότερον ἢ λήθη γὰρ ἐκάλυπτε τὴν ἡμέραν αὐτὴν. Ἡ ἀνάμνησις τοῦ εὐτυχοῦς παρελθόντος ἡμῶν εἶναι νῦν δυστυχία, καὶ ἴσως πολλὴ μεγάλη, προστιθεμένη εἰς τὰς δυστυχίας τοῦ παρόντος.

Ὅπως ἡ σκιά εἰς τὰς ἐπιπέδους καθιστᾷ ζωηρότερον τὸν χρωματισμὸν τοῦ σώματος, οὕτω ἡ παράθεσις τῆς εὐτυχίας πρὸς τὴν δυστυχίαν, ἢ ἀνάνησις καὶ παραβολὴ τῆς προτερέας δόξης πρὸς τὸν παρόντα ἐξευτελισμὸν καθίστασιν ἀληθέστερα τὰ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν λυπηρὰ αἰσθημὰτα.

Δυστυχῆ Ἑλλάς μετὰ ποίας ψυχικῆς ἀλγηδόνος δὲ παραβάλλῃ τὸ τόσον σου λαμπρὸν ἄλλοτ' ὡς μετὸ τόσον ταπεινὸν σου ἔνεστ' ὡς :

Ἄλλοτε καὶ ὁ μικρότερος τῶν πολιτῶν σου ἦτο μέγας, ἐν ᾧ σήμερον καὶ ὁ μέγιστος εἶναι μικρός. Ἄλλοτε, κατὰ τὰς λαμπρὰς τῶν θυσιῶν ἡμέρας, οἱ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, οἱ ἄρχοντες προσέφερον προθύμως ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας τὸν χρυσὸν αὐτῶν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, σήμερον ὁ χρυσὸς τοῦ δημοσίου σπαταλεῖται εἰς τὰ μὴ δεόντα. Ἄλλοτε σφριγῶν ἐκ πατριωτισμοῦ τὸ αἷμα ἔρρεεν εἰς τὰς φλέβας τῆς νεότητος, ἐνῶ σήμερον φθισικὸν ἐκ τῆς διαφθοράς, οὐδὲν σημεῖον μεσολουργῶν πράξεων δίδει εἰς τὰς καχεκτικά αὐτῶν σώματα. Ἄλλοτε, . . . πλὴν διατί ἡ παράθεσις αὕτη; εἶναι γελοία ἡ σύγκρισις τοῦ λέοντος μετὸν μύρμικα, τοῦ ἀστῆρος μετὸν στρουθίον.

Τὸ πᾶν μετελλάγη ἐν ἡμῖν. Οἴμοι, νομίζει τις ὅτι ἡ μαγικὴ ράβδος ἀπαισίας διὰ τὴν Ἑλλάδα Κίρκης μᾶς μετεμόρφωσεν εἰς ἔρποντας σκώληκας, ἡμᾶς τοὺς διασχίζοντας ποτὲ τοὺς αἰθέρας, καὶ ζῶμεν ἐν τῇ ἀφανίᾳ, ἐν τῇ σκότει καὶ ἐν τῇ σαπρίᾳ τοῦ τάφου.

Ποῦ εἶναι λοιπὸν τὸ μῶλυ, δι' οὗ δὲ λάβωμεν τὴν προτέραν ἡμῶν μορφήν; Μὴ ἀπωλέσθη αὐτὸ διὰ παντός; Οὐχί. Ἐπὶ τοῦ σαπροῦ, τοῦ νῦν ἐθνικοῦ μας βίου κορμοῦ νέοι ἀναφαίνονται κλάδοι. εἶναι ἡ σήμερον νεότης.

Εἶθε αὕτη ἀφίνουσα τὴν σκαπάνην τοῦ νεκροθάπτου τῆς εὐκλείας τοῦ ἔθνους, εἰς τὴν παρούσαν, ἀναξίαν τῶν προγόνων τῆς γενεᾶν, λάβῃ μετὰ θάρρους τὸ λάβαρον τῆς δόξης καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ εἰς τὰς χεῖρας καὶ ἀναδείξῃ κἀν ἓνα Ῥήγαν, ἓνα Βότζαρον, ἓνα Κανάρην.

Η ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΤΗΣ ΓΡΕΝΑΔΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ

[Συνέχεια, ἴδε ἀριθ. 6].

Ποῦ ἤθελε σταθῆ ἡ τρομερὰ αὕτη σφαγή; εἰς ἀκόλουθος εἶχε συνοδεύσῃ ἓνα ἱππότην ἀβενσεράγον. Ἡ θύρα ἡμιανοίχεται καὶ βλέπει δημίους καθημαγμένους, πτώματα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, κεφαλὰς κεκομμένας. Ἐπὶ τῷ φρικτῷ τούτῳ θεάματι τρέπεται εἰς φυγὴν, ἔντρομος καὶ φρικτιῶν. Συναντᾷ τὸν Ἀλαβεζ, τὸν Ἀβὲν Ἀμάρ καὶ τὸν Σαρράκινον ἀναβαίνοντας τοὺς διαδρόμους τῆς Ἀλάμβρας. «Φύγετε, φύγετε! λέγει αὐτοῖς διὰ φωνῆς συγκεκνημένης. Ὅποια ἡμέρα ἀποφᾶς διὰ τοὺς Ἀβενσεράγους! Πάντες οἱ εἰσελθόντες εἰς τὰ ἀνάκτορα δὲν θὰ ἐξέλθωσι πλέον. Ἐθανατώθησαν. Ἡ αὕτη δὲ τύχη ἀναμένει ὑμᾶς» σώθητε.»

Ὁ εἰς τῶν γενναίων τούτων ἱπποτῶν μὴ δυναμένος νὰ πιστεύσῃ τοιαύτην προδοσίαν προεχώρει ἀκόμη, ὅτε εἰς τῶν ὑπηρέτων τοῦ Σουλτάνου κατήρξατο. Διηγείται αὐτοῖς ὅτι διεσάχθη ν' ἀναζητησῇ ἐν τῇ πόλει ὅλους τοὺς Ἀβενσεράγους διὰ μυστηριώδους δὲ φωνῆς προσέθηκεν Ἀς φύγωσιν οἱ δυστυχεῖς!

Οὐδεμία πλέον ἐμενεν ἀμφιβολία. Οἱ ἱππῶται τρέχουσιν ἀμέσως εἰς Γρενάδην, ἵνα εἰδοποιήσωσι τοὺς φίλους τῶν περὶ τῆς φρικτῆς συνωμοσίας τῆς ὀργανισθείσης κατ' αὐτῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀνακτόροις τοῦ βασιλέως. Ἡ τρομερὰ εἰδησις διαδίδεται μετὰ τῆς ταχύτητος τῆς ἀστραπῆς καὶ ἡ ἀστραπή αὕτη ἀγγέλλει τὴν θύελλαν. Οἰκογένειαι περιφανεῖς, σύμμαχοι τῶν Ἀβενσεράγων, ἐνοῦνται μετ' αὐτῶν. Οἱ στρατιῶται ὑπερήφανοι ἐπὶ τῇ νίκῃ ἦν τῇ προτεραίᾳ ἤραυτο ὑπὸ τὸν Ἴβν Χαμῆδ, ὠρκίσθησαν νὰ ἐκδικήσωσι τὸν στρατηγὸν τῶν. Ὁ λαὸς ὀλόκληρος ἐπανίσταται. Πανταχοῦ προσκαλοῦνται εἰς τὰ ὄπλα. Πανταχοῦθεν ἀκούεται ἡ κραυγὴ. «ὦ ἀνήκουστος σκληρότης! ὁ βασιλεὺς φονεύει τοὺς πιστοτέρους τῶν ὑπερασπιστῶν του! Κάτω ὁ προδότης καὶ αἰμοχαρὴς βασιλεὺς! Ἐὰν σήμερον κατεσφάγῃ μία τῶν ἐνδοξοτάτων οἰκογενειῶν τῆς Γρενάδης, αὔριον θὰ ἔλθῃ ἡ σειρά τῆς ἄλλης.»

Τὸ πλῆθος συναθροίζεται, ὀπλίζεται. Μετ' ὀλίγον τεσσαράκοντα χιλιάδες ἀνθρώπων ὀρμῶσι πρὸς τὴν Ἀλάμβραν, τῆς ὁποίας αἱ θύραι κλείονται. Ὁ λαὸς ὄμως μαινόμενος θέλει νὰ κατακλύσῃ αὐτάς. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Βοαβδὶλ, Μουσᾶς, ἐνοσεὶ τὸν κίνδυνον καὶ θέλων ν' ἀποτρέψῃ αὐτὸν παρουσιάζεται ἐνώπιον τοῦ ἐξωργισμένου τούτου στρατοῦ καὶ παρακαλεῖ τοὺς ἀρχηγοὺς ν' ἀκούσωσι τὸν Σουλτάνον πρὶν ἢ ἐπιδοθῶσιν εἰς ἀξιοθρηνήτους ὑπερβολὰς.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Γρενάδης διηγείται τὴν ὑπὸ τοῦ Ἴβν-Χαμῆτ ὀργανισθεῖσαν συνωμοσίαν, καὶ τὸν πρὸς τὴν βασιλίαν ἐγκληματικὸν αὐτοῦ ἔρωτα. «Ἡ ἀσφάλειά μου ὡς ἡγεμόνος καὶ ἡ τιμὴ μου ὡς συζύγου ἀπῆλθον ἱκανοποίησιν. Ἡ ἱκανοποίησις ὄμως αὕτη πρέπει νὰ εἶνε πλήρης. Ἡ σουλτὰνα εἶναι ἐνοχος ἐπίσης καὶ διὰ τοῦτο διατάσσω νὰ κατ' ἔσωσῃ.»

Ἡ σουλτὰνα ἦτο σύμμαχος τῶν Ἀβενσεράγων, καὶ τὸ σεβαστὸν αὐτῆς ὄνομα πύλόγουον πανταχοῦ οἱ πτωχοὶ «ὄχι, δὲν θὰ κατ' ἔσωσῃ!» ἀνέκραζαν ἀπειραι φωναι, καὶ ἀπειρα ξίφη ἀνέλαμψαν ἐν τῷ ἀέρι ὡς σημεῖον δραστηρίας διαμαρτυρίας.

Ἐν τούτοις τρομερὸς ἐπεκράτει ἐν τοῖς ἀνακτόροις καὶ τῇ πόλει θόρυβος. Οἱ Ζήγροι ἐφσυγον ἀμυνόμενοι, τὰ ἠκρωτηριασμένα ὄμως καὶ αἰμοσταγῆ αὐτῶν σώματα ἐκάλυπτον τὴν αὐλὴν τῶν Λεόντων. Τὰ θύματα αὐτῶν περιεφέροντο ἐν ταῖς ὁδοῖς πρὸς μείζονα ἐξερθεσμὸν τοῦ λαοῦ διὰ τῆς θέας τῶν φρικτῶν τούτων φόνων.

Ὁ Μουσᾶς προσπαθεῖ πάντοτε νὰ καταπραῦνῃ τὰ πνεύματα. Τέλος κατῴρθωσε νὰ γείνῃ ἀκουστὴ ἡ φωνή του. «Σέβομαι μεγάλως τὴν σουλτάναν καὶ δὲν